

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

517

Vragen van de leden **Jadnanansing** en **Hamer** (beiden PvdA) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht dat er 280.000 potentiële stageplaatsen onbenut blijven* (ingezonden 21 juni 2013).

Antwoord van Minister **Bussemaker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 15 november 2013).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «280.000 potentiële stageplaatsen onbenut»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe verhoudt dit bericht zich tot de opmerking van de Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (SBB) dat er een groot tekort dreigt aan stages voor mbo-scholieren?^{2 3}

Antwoord 2

Op 7 oktober 2013 heeft SBB een nieuwe Barometer uitgebracht met actuele gegevens over de situatie op de stage- en leerbanenmarkt per regio en per sector. In de Barometer wordt ook ingegaan op de resultaten van het eerder geïntensiveerde stage- en leerbanenoffensief. Het stage- en leerbanenoffensief zoekt actief naar nieuwe leerbedrijven en helpt studenten en mbo-instellingen om een stage te vinden. Dit om het dreigende tekort tegen te gaan. De Barometer van oktober laat zien dat het ingezette stage- en leerbanenoffensief werkt. De SBB concludeert zelf in de Barometer dat ondanks de druk op het aanbod aan leerplaatsen, er geen reden voor mineur is. De goede afstemming en samenwerking tussen alle betrokken partijen en veel inspanning voorkomen dat jongeren buiten de boot vallen⁴.

¹ <http://www.nu.nl/economie/3504065/280000-potentiele-stageplaatsen-onbenut.html>

² mbo: middelbaar beroepsonderwijs

³ <http://nos.nl/op3/artikel/423056-dreigende-afname-stageplaatsen-mboers.html>

⁴ SBB Barometer, oktober 2013

Vraag 3

Kunt u inzichtelijk maken hoe het komt dat slechts de helft van de kleine bedrijven een stagiaire heeft en voor ZZP'ers⁵ geldt dat bijna geen van hen ooit een stagiaire heeft gehad?

Antwoord 3

Er zijn geen wettelijke belemmeringen voor zelfstandigen of kleine bedrijven om leerbedrijf te worden. Wel zijn aan de status van erkend leerbedrijf kwaliteitseisen verbonden. De juridische entiteit van een «onderneming» is geen erkenningscriterium. De kwaliteitseisen voor erkenning worden bepaald door de kenniscentra en kunnen per sector verschillen. Indien een zzp'er voldoet aan de gestelde eisen kan zijn bedrijf als leerbedrijf worden erkend. Het is dan ook niet zo dat er geen zzp'ers zijn die stages aanbieden. Wel geeft de organisatie ZZP Nederland aan dat zzp'ers geen werkgeversrisico's aan zouden willen gaan. Dit kan het lastig maken om leerwerkbanen aan te bieden voor studenten. Zodra er sprake is van inkomen, een hiërarchische gezagsverhouding en werk, gaat het immers om arbeid en is er dus een arbeidsovereenkomst nodig die de rechtspositie van de werknemer waarborgt. Voor alle ondernemers gelden op dit punt dezelfde eisen. Wel zijn er voorbeelden waarbij meerdere zzp'ers gezamenlijk een leerwerkbaan aanbieden en zo de inspanningen die zijn verbonden aan het begeleiden van een bbl-student verdelen. Ik ben bereid om te onderzoeken of dergelijke samenwerkingsverbanden ervoor kunnen zorgen dat het eenvoudiger wordt voor zzp'ers om een stage of leerwerkbaan aan te bieden. Ik zal hier, mede naar aanleiding van de motie Van Meenen en Mohandis over stageplaatsen bij zzp'ers⁶, over in gesprek gaan met vertegenwoordigers van zzp'ers en de SBB.

Vraag 4

Deelt u onze opvatting dat het belang van een stage zo groot is dat het onwenselijk is als we deze potentiële stageplaatsen onbenut laten? Zo ja, hoe wilt u kleine ondernemers en ZZP'ers stimuleren om een stagiaire in dienst te nemen?

Antwoord 4

Ik vind het belangrijk om ook in deze economisch zware tijden de instroom van jonge, goed opgeleide vakmensen te bevorderen. Dat kan enerzijds door te werken aan een hoge(re) kwaliteit van opleidingen binnen de school, en anderzijds fors in te zetten op het praktijkdeel van een opleiding binnen een bedrijf. Om leren op de werkplek mogelijk te maken en ook in de toekomst te behouden, moeten werkgevers kosten maken, bijvoorbeeld in de vorm van begeleiding, zodat deelnemers een mbo-diploma kunnen behalen. Op 1 januari 2014 treedt de subsidieregeling praktijkleren in werking. Deze regeling stimuleert werkgevers leerwerkplekken aan te (blijven) bieden en compenseert hen hiervoor. Voorheen konden zzp'ers geen gebruik maken van de fiscale tegemoetkoming. De subsidieregeling praktijkleren maakt het mogelijk dat nu ook zzp'ers, als erkend leerbedrijf, voor de subsidie in aanmerking kunnen komen.

Vraag 5

Onderkent u de praktische bezwaren voor onderwijsinstellingen, zoals de Kamer van Koophandel die opmerkt, dat het voor hen «vaak gemakkelijker (is) om contact te onderhouden met een beperkt aantal grote bedrijven dan met veel kleine ondernemingen»? Zo ja, welke rol ziet u voor de kenniscentra om hier verandering in te brengen?

Antwoord 5

Ik kan me voorstellen dat het voor een onderwijsinstelling minder tijdrovend is om contact te onderhouden met een beperkt aantal grote bedrijven. In de praktijk zal een onderwijsinstelling echter ook met kleine ondernemingen goede contacten moeten onderhouden om voldoende stages te vinden. Kenniscentra kunnen hierbij helpen en dat gebeurt in de praktijk ook. Diverse

⁵ zzp: zelfstandige zonder personeel

⁶ 33 750 VIII nr. 49

kenniscentra hebben ervaring met kleine leerbedrijven en zzp'ers die gezamenlijk een opleidingsplek vormen en de begeleiding organiseren.

Vraag 6

Zijn de uitkomsten van de stagebarometer van 20 juni al reeds bekend? Zo ja, hebben deze uitkomsten invloed op uw standpunt, zoals u dat hebt verwoord tijdens het algemeen overleg Macrodoelmatigheid⁷, dat versoepeling van de eisen die er worden gesteld aan stagebedrijven onwenselijk is?

Antwoord 6

Door de SBB en de kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven is het afgelopen jaar hard gewerkt aan het stage- en leerbanenoffensief. De resultaten laten zien dat hiermee een groot deel van de knelpunten kan worden opgelost.

Ik ben dan ook geen voorstander van een versoepeling van de kwaliteitseisen die verbonden zijn aan de status van erkend leerbedrijf. De stage is een belangrijk onderdeel van een mbo-opleiding en het is daarom van groot belang dat de kwaliteit van stages wordt geborgd. Ik vind het belangrijk dat een student goede begeleiding krijgt in zijn eigen vakgebied. Een timmerman kan bijvoorbeeld niet de stagebegeleiding van een secretaresse op zich nemen. En verder vind ik het van groot belang dat een stage daadwerkelijk plaatsvindt op de arbeidsmarkt en er geen sprake is van een simulatie van de praktijk.

⁷ <http://parlisweb/parlis/Activiteit.aspx?id=82eccfc-159a-4818-8704-8372dd948bc6>